

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2985

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Piironen, Ossi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Millaista demokratiaa mitataan? Tutkimus valtioiden demokraattisuutta mittaavien menetelmien käsitteellisestä perustasta sekä monipuolisemman mittaamisen mahdollisuuksista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2004-11-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 85 + 3	
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan valtioiden demokraattisuuden mittaamiseen kehitettyjen menetelmien eli demokraattimittareiden käsitteellistä perustaa. Länsimainen demokraattitraditio pitää sisällään useita erilaisia näkemyksiä siitä, mitä demokraatialla tulisi tarkoittaa. Demokratian mittaamisen menetelmät perustuvat aina joillekin näistä käsityksistä ja ovat niitä mukaillen normatiivisia. Mittausmenetelmiin piiloutuvat normatiiviset näkemykset demokraatiasta välittyvät sovellusten mukana tutkimustuloksiin ja poliittiseen päätöksentekoon. Tutkimusongelma on kaksiosainen: (1) Millaista demokratiaa valtavirran demokraattimittarit edustavat? Millaisia demokraatiakäsityksiä ne pitävät sisällään? (2) Onko demokraattimittareiden käsitteelliseen monipuolistamiseen tarvetta? Miten menetelmiä tulisi edelleen kehittää? Tutkimusongelman taustalla on konstruktivistisia oletuksia. Tutkimusote on käsitteanalyttinen, menetelmä laadullinen, ja näkökulma kriittinen.</p> <p>Ensimmäiseen ongelmaan etsitään ratkaisua vertaamalla tutkimuksissa paljon käytettyjä valtioiden demokraattisuuden tason mittaamiseksi kehitettyjä menetelmiä (Freedom in the World Survey ja Polity IV) kolmeen tärkeään länsimaiseen demokraattimalliin. Malleja toisistaan erottavat ulottuvuudet paikannetaan länsimaisen demokraattitradition historiallis-teoreettisen tarkastelun avulla. Viitekehyksen muodostavat lakiin perustuvan demokratian, liberaalisyynteesin sekä osallistuvan demokratian mallit, joiden katsotaan eroavan toisistaan demokratian alaan, osallistumisen muotoon ja inklusiivisuuteen sekä talousjärjestelmään liittyvien kysymysten kohdalla. Analyysi osoittaa valtavirran demokraattimittarit käsitteellisesti yksipuolisiksi, laillista demokraattimallia lähinnä oleviksi. Mittareiden kuvaama demokratia sisältää huomattavasti enemmän angloamerikkalaisen suojelevan liberaalidemokraattisen mallin kuin rousseaulaisen kehittävän republikanismin piirteitä. Toisen ongelmakokonaisuuden käsitteleminen vaatii globaalinäkökulman huomioimista: ulkoiset tekijät rajoittavat voimakkaasti kansallisen demokraattisen päätöksenteon autonomiaa. Mittausmenetelmien kehittäminen aikaisempaa monipuolisimmiksi vaatii kansainvälisten rajoitusten huomioimista, jotta demokraattikäsitteen sisältö säilyisi merkityksellisenä. Uusia mittareita tarkastelemalla saadaan vihjeitä siitä, kuinka menetelmiä voitaisiin kehittää monipuolisemmiksi. Mahdollisuudet ovat sekä metodologisia että käsitteellisiä. Uuden ja monipuolisen menetelmän tulisi luopua tiukasta pyrkimyksestä yhteen demokraattisuutta kuvaavaan aggregaattilukuun. Tilalle olisi luotava laaja, demokratian ominaisuuksia monipuolisesti kuvaava indikaattoripankki, josta kukin menetelmän soveltaja voisi valita indikaattoreita oman tutkimustarpeensa ja demokraatiakäsityksensä perusteella. Aikaisempiin demokraattimittareihin verrattuna erityisesti osallistumista ja tasa-arvoa kuvaavia indikaattoreita tulisi lisätä. Globaalin ulottuvuuden huomioiminen vaatii joko ulkopuolisten vaikutusten ”määrän ja laadun” arviointia tai sitten päätöksenteon eri tasojen demokraattisuuden yhtäaikaista mittaamista.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords demokratia demokratia - teorit demokratia - mittarit mittausmenetelmät			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			